

Celková stavební obnova areálu výcviku koní v Heřmanově Městci

Národní hřebčín Kladruby nad Labem

Jan Krátký

Bývalé lovecké stáje knížat Kinských byly vystavěny roku 1875 podle plánu stavitele Jana Jesenského v neorománském slohu s využitím moderních a pokrokových technologií. V rámci stavební historie zde spatřujeme zásadní vliv vídeňských řemeslníků a inspiraci anglickými hipologickými stavbami. Po roce 1945 byl celý areál včetně mobiliáře předán do rukou státu. Dnešní správce a iniciátor nákladné rekonstrukce je Národní hřebčín Kladruby nad Labem. Kompletní rekonstrukce stáji začala 11. března 2021 předáním staveniště firmě Avers. V rámci 67 kontrolních dnů / 620 dní stavby byla provedena citlivá obnova plášťů budovy a střech. Interiéry i exteriéry byly očištěny od pozdějších úprav a stavebně i ideově navraceny do roku 1875 s doplněním nových konstrukcí (kruhové jízdní, kolotoče a skladu sena). Restaurátorsky byla obnovena režná cihelná fasáda ve čtyřech variantách, které respektovaly degradaci jednotlivých prvků stavebního materiálu. Cihly, jež byly určeny ke kompletní výměně, byly nahrazeny replikami, které zhotovila dle historického vzoru kadaňská firma Brispol. Obdobným principem byly opraveny i všechny výplňové prvky, u kterých byla obnovena historická barevnost odpovídající rodovým barvám Kinských. Stěžejní v rámci popisované akce je složitá rehabilitace prosklené střechy hlavní budovy stájí a znovuoobnovení enfilády a střešních oken stájí letních. Historické maštale materiálově i barevně odpovídají historickým vzorům včetně povrchů komunikací, které jsou z dubových špalků. Krov obou výše uvedených budov byly řemeslně opraveny. Budova čp. 45 orientovaná do Masarykova náměstí si zachová svoji původní bytovou funkci a nově bude doplněna o infocentrum. Nejstarší budova areálu tzv. Psínek si zachovala své dispozice i původní

Obr. 1. Hlavní průčelí budovy po obnově, foto: Jan Krátký, 2022

Obr. 2. Interiér historických stájí, foto: Jan Krátký, 2022

vzhled. Obytné křídlo bylo v exteriéru zceleno, interiéry jsou pojaté v současných standardech. Situace areálu je v řadě ohledů specifická – jedná se o nemovitou kulturní památku (prohlášena roku 2007), sloužící pro chov a výcvik starokladrubsých koní, tedy movitých kulturních památek (prohlášeno roku 1995) a jde také o místo s dlouhou hipologickou tradicí, které ale musí odpovídat stávajícím veterinárním, hygienickým a bezpečnostním standardům. Z hlediska dlouhodobého plánování budoucnosti areálu stájí lze půdní prostory koncipovat jako muzejní expozici zabývající se chovem a výcvikem starokladrubsého koně.

Hodnota celého areálu spočívá v urbanistickém začlenění předmětných pozemků využitých k hospodářským účelům v rámci centra města v blízkosti zámeckého areálu (kulturní památka rejst. č. ÚSKP 21114/6-816). Výše popsané území je památkovou zónou (rejst. č. ÚSKP 2006 – Heřmanův Městec). Soubor rehabilitovaných objektů představuje nejen příklad úspěšného šlechtického podnikání a kulturně-společenského postavení knížecí rodiny Kinských, ale i jednotně vizuálně komponovaný soubor technických staveb, který zachovává nepřetržitou kontinuitu chovu a šlechtění jezdeckých a kočárových koní již téměř 150 let. Neoddiskutovatelným benefitem areálu stájí je i skutečnost, že se zachovala i velká část historického mobiliáře (sedel, uzdění, čabrák, malet apod.), který je stále pietně udržován v použitelném intaktním stavu. Důležitou koncepční změnou pro prezentaci stájí je jejich částečné otevření veřejnosti. Přístupná bude nově klasická i gala sedlovna, část stájí včetně ukázek tradičního výcviku, tzv. remont. Díky opravě je areál zachován v původní podobě. Současná kvalitně uměleckořemeslně provedená rekonstrukce je zárukou pokračování tradičně pojatého výcviku ceremoniálních koní. Podstatným hlediskem zdařilé rekonstrukce je, že celá investiční akce byla provedena v jedné etapě, jedním generálním dodavatelem, který disponuje širokou škálou řemesel, stavebních i restaurátorských odborníků. V neposlední řadě svoji roli sehrál i sám investor, jenž jako státní podnik zaměstnává odborníky propojující památkovou péči a hipologickou tradici.